

Social- och hälsovårdsutskottet

Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten (SRR 5/2016 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för eventuellt utlåtande till förvaltningsutskottet. Tidsfrist: 14.10.2016.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- utvecklingsdirektör Harri Martikainen, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Pirjo Lillsunde, social- och hälsovårdsministeriet
- rektor Mervi Parviainen, Räddningsinstitutet
- biträdande avdelningschef, överste Olli Lampinen, Gränsbevakningsväsendet
- direktör Kimmo Kohvakka, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- medicinalråd Markus Henriksson, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- direktör Mika Salminen, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- räddningsdirektör Erkki Hokkanen, Södra Karelen räddningsverk
- överläkare Tom Silfvast, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt
- räddningskommendör Simo Weckstén, Helsingfors stads räddningsverk
- chef med ansvar för prehospitalet akutsjukvård och jour Matti Martikainen, Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt
- räddningsdirektör Jari Hyvärinen, Päijänne-Tavastlands räddningsverk
- räddningsdirektör Jari Sainio, Egentliga Finlands räddningsverk.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- överläkare Jouni Kurola, Norra Savolax sjukvårdsdistrikt.

Utlåtande ShUU 5/2016 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Statsrådet har lämnat riksdagen en redogörelse för den inre säkerheten som är den första i sitt slag. Den inre säkerheten är en omfattande helhet. Den har tidigare granskats inom ramen för olika program som beretts på bred bas. I den nu aktuella redogörelsen har den inre säkerheten avgränsats att gälla endast aktörerna inom inrikesförvaltningen. I redogörelsen sägs det att den strategi för den inre säkerheten som kommer att utarbetas senare är regeringens viktigaste handling för att fastställa den framtida inre säkerheten.

Social- och hälsovårdsutskottet ställer sig bakom det som sägs i redogörelsen om att det vid sidan av att utveckla myndighetsverksamheten krävs samarbete och nära växelverkan mellan alla förvaltningsområden samt andra aktörer för att tackla de föränderliga säkerhetsutmaningarna. Med tanke på detta är avgränsningen i redogörelsen tyvärr snäv. Utskottet anser att de förebyggande åtgärder och andra insatser inom social- och hälsovården som nu bara nämns kort i redogörelsen är essentiella för att på lång sikt bekämpa säkerhetshoten. Det är absolut nödvändigt att behandla också de frågor som hänför sig till social- och hälsovårdens förvaltningsområde på ett heltäckande sätt i det fortsatta arbetet, menar utskottet.

Välfärd och säkerhet

Viktiga frågor med tanke på säkerheten från social- och hälsovårdens synpunkt är de olika faktorer som hänför sig till bland annat utslagning, ökande inkomstskillnader, drogmissbruk, smittsamma sjukdomar och den dagliga säkerheten rent generellt. Till exempel är de samhällseliga alkohol- och narkotikapolitiska besluten direkt kopplade till antalet olycksfall och våldsbrott och till medborgarnas känsla av trygghet.

För att äldre personer med nedsatt hälsa eller funktionsförmåga och grupper med särskilda behov ska kunna bo hemma i större utsträckning krävs det också nya säkerhetsåtgärder. De olika förvaltningsområdena måste samarbeta för att klarlägga vilka lösningar som behövs. För att garantera säkerheten för dem som bor hemma måste man se till att informationen mellan de anhöriga, serviceproducenterna och myndigheterna fungerar.

När användningen av teknik ökar både inom servicen och i samarbetet mellan myndigheterna uppstår det nya risker bland annat på grund av systemens sårbarhet och eventuella störningar. Också om de riksomfattande systemen kan skyddas på ett tillförlitligt sätt, kan enskilda apparater inom hälso- och sjukvården och nätinfrastrukturen vara dåligt skyddade och sårbara för olika slags attacker. Samtidigt som man tar fram och inför tekniska säkerhetslösningar måste man beakta deras säkerhetsrisker.

Räddningsväsendet och den prehospitala akutsjukvården

I samband med beredningen av landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen måste man noga bedöma vilka konsekvenser ändringarna har för bland annat beredskapen, olycksutredningen och samhällets kritiska funktioner vid störningar. Meningen är att ansvaret för räddnings-

Utlåtande ShUU 5/2016 rd

väsendet ska övergå från kommunerna till fem landskap. Reformen av räddningsväsendet har samband med servicestrukturen inom social- och hälsovården. Som det konstateras i redogörelsen kommer den modell man går in för vid reformen att få en avgörande betydelse för räddningsväsendet, eftersom räddningsverken har hand om en stor del av de brådskande uppgifterna inom den prehospitala akutsjukvården

För att tjänsterna inom den prehospitala akutsjukvården ska hålla hög klass är det nödvändigt med samarbete mellan social- och hälsovårdsväsendet och räddningsväsendet, som är tjänsteleverantör. Samarbetet skapar också bättre beredskap för storolyckor och katastrofer och sparar pengar i fråga om personal, materiel och stationsnät.

Den största delen av räddningsväsendets operativa verksamhet består i att utföra uppgifter inom den prehospitala akutsjukvården, som hör till hälso- och sjukvårdens ansvarsområde. Det utspridda stationsnätet och räddningspersonalen i beredskap är en viktig resurs i situationer med stor belastning och vid storolyckor. Inom den prehospitala akutsjukvården ökar behovet av bedömningar av vårdbehovet och service som ges i hemmet. Det ställs då nya krav på personalens utbildning och kompetens.

Enligt redogörelsen sänks aktionsberedskapen vid dåligt väder på Gränsbevakningsväsendets helikopterbas i Åbo genom att man avstår från flygledningen. Vid dåligt väder ska helikoptrarna operera med bas i Helsingfors. Enligt uppgift till utskottet har man som ett alternativ vid planeringen av det pågående anpassningsprogrammet för Gränsbevakningsväsendet diskuterat en mer kostnadseffektiv lösning som skulle innebära att flygplatsen vid behov kunde öppnas också för utryckningar nattetid. Utskottet anser det viktigt att man vid planeringen hittar en lösning för att hålla kvar sjöförsvarets aktionsberedskap på en hög nivå. Inom räddningsverksamheten är beredskapen synnerligen viktig.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår

att förvaltningsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 11.10.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Arja Juvonen saf
medlem Niilo Keränen cent
medlem Sanna Lauslahti saml
medlem Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Veronica Rehn-Kivi sv

Utlåtande ShUU 5/2016 rd

medlem Vesa-Matti Saarakkala saf
medlem Annika Saarikko cent
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Martti Talja cent
ersättare Ilmari Nurminen sd
ersättare Sari Tanus kd.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.